

62020CJ0406

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Seba' Awla)

9 ta' Settembru 2021 (*1)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Tassazzjoni – Taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Artikolu 98 – Possibbiltà g?all-Istati Membri li japplikaw rata mnaqqsa g?al ?erti kunsinni ta' o??etti u provvisti ta' servizzi – Il?punt 7 tal-Anness III – Dritt g?ad-d?ul g?al parks tad-divertiment u g?al fieri – Prin?ipju ta' newtralità fiskali – Servizzi pprovduti minn fieri sedentarji u minn fieri mobbli – Komparabbiltà – Kuntest – Perspettiva tal?konsumatur medju – Perizja ?udizzjarja”

Fil-Kaw?a C?406/20,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l?Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Finanzgericht Köln (il-Qorti tal-Finanzi ta' Köln, il-?ermanja), permezz ta' de?i?joni tal?25 ta' Awwissu 2020, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fit?28 ta' Awwissu 2020, fil-pro?edura

Phantasialand

vs

Finanzamt Brühl,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Seba' Awla),

komposta minn A. Kumin (Relatur), President tal-Awla, T. von Danwitz u I. Ziemele, Im?allfin,

Avukat ?enerali: E. Tanchev,

Re?istratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

—

g?al Phantasialand, minn T. Ketteler?Eising u P. Peplowski, konsulenti tat?taxxa,

—

g?all-Gvern ?ermani?, minn R. Kanitz, J. Möller u S. Costanzo, b?ala a?enti,

—

g?all-Kummissjoni Ewropea, minn L. Mantl u V. Uher, b?ala a?enti,

wara li rat id-de?i?joni, me?uda wara li nstema' l-Avukat ?enerali, li l-kaw?a tinqata' ming?ajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preżenti

Sentenza

1

It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 98(2) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (l-UE 2006, L 347, p. 1, rettifika fil-UE 2007, L 335, p. 60, iktar 'il quddiem id-“Direttiva dwar il-VAT”), moqri flimkien mal-punt 7 tal-Anness III ta' din id-direttiva.

2

Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn il-kumpannija Phantasialand u l-Finanzamt Brühl (l-Uffiċċju tat-Taxxa ta' Brühl, il-ġermanja) (iktar 'il quddiem l-“Uffiċċju tat-Taxxa”) dwar ir-rata ta' taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) applikabbli għad-drittijiet għad-dul għat-theme parks operati minn din il-kumpannija.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

Id-Direttiva dwar il-VAT

3

L-Artikolu 96 tad-Direttiva dwar il-VAT jipprevedi:

“L-Istati Membri għandhom japplikaw rata standard ta' VAT, li għandha tiġi ffixxata minn kull Stat Membru b'ala persentaġġ ta' l-ammont taxxabbli u li għandha tkun l-istess għall-provvista ta' merkanzija u għall-provvista ta' servizzi.”

4

L-Artikolu 98(1) u (2) ta' din id-direttiva huwa fformulat kif ġej:

- “1. L-Istati Membri jistgħu japplikaw jew rata mnaqqsa waħda jew żewġ rati mnaqqsa.
2. Ir-rati mnaqqsa għandhom japplikaw biss għall-provvisti ta' merkanzija jew servizzi fil-kategoriji stabbiliti fl-Anness III.

[...]”

5

L-Anness III tal-imsemmija direttiva jinkludi l-lista ta' kunsinni ta' oġġetti u ta' provvisti ta' servizzi li għalihom jistgħu japplikaw ir-rati mnaqqsa ta' VAT imsemmija fl-Artikolu 98 ta' din id-direttiva. Il-punt 7 ta' dan l-anness ikopri s-servizzi li ġejjin:

“dul għal wirjiet, teatri, ġirkli, fieri, parks tad-divertiment, kunċerti, mużewijiet, ŋuijiet, ġinema, eżibizzjonijiet u avvenimenti u faġilitajiet kulturali simili”.

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni Nru 282/2011

Skont l-Artikolu 32 tar-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill (UE) Nru 282/2011 tal-15 ta' Marzu 2011 li jstabbilixxi miżuri ta' implimentazzjoni fir-rigward tad-Direttiva 2006/112/KE dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (l-U 2011, L 77, p. 1):

“1. Servizzi fir-rigward tal-ażżess għal avvenimenti kulturali, artisti, sportivi, xjentifi, edukattivi, ta' divertiment jew avvenimenti simili msemmijin fl-Artikolu 53 tad-Direttiva [dwar il-VAT] għandhom jinkludu l-forniment ta' servizzi li tagħhom il-karatteristiċi essenzjali huma l-għoti tad-dritt ta' azzess għal avveniment bi skambju għal biljett jew tlas, inkluż tlas fil-forma ta' sottoskrizzjoni, biljett għal staqun jew miżata perjodika jikkonsistu fil-forniment.

2. Il-Paragrafu 1 għandu japplika, b'mod partikolari għal:

(a)

id-dritt ta' d'ul għal spetakli, preżentazzjonijiet teatrali, spetakli ta' -irkku, fieri, parks ta' divertiment, kunerti, wirjiet, kif ukoll avvenimenti kulturali oħra simili;

[...]

Id-dritt ġermaniż

L-Artikolu 12 tal-Umsatzsteuergesetz (il-Liżi dwar it-Taxxa fuq id-D'ul mill-Bejgħ), fil-verżjoni tagħha applikabbli għall-kawża prinċipali (iktar 'il quddiem l-“UStG”), jiddisponi, fil-paragrafu 2 tiegħu:

“Ir-rata hija mnaqqsa għal 7 % għat-tranżazzjonijiet li ġejjin:

[...]

7. [...]

(d)

l-ispettakli ta' -irkku, is-servizzi tal-attività tal-fieri, kif ukoll id-d'ul mill-bejgħ direttament marbut mal-operat ta' zoos [...].

Bis-saħħa tal-Artikolu 30 tal-Umsatzsteuer-Durchführungsverordnung (ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Liżi dwar it-Taxxa fuq id-D'ul mill-Bejgħ), fir-rigward tal-punt 7(d) tal-Artikolu 12(2) tal-UStG, “il-bejgħ tal-fieri, servizzi mużikali, spetakli u divertiment ieor fil-kuntest ta' fieri, ta' festi popolari, ta' festi tal-isparar jew ta' avvenimenti simili” huma kkunsidrati bħala servizzi tal-attività tal-fieri.

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

Phantasialand topera theme park fil-Ġermanja. Permezz tal-Ġlas ta' biljett tad-d?ul, il-vi?itaturi jixtru d-dritt li ju?aw il-fa?ilitajiet ta' dan il-park.

10

F'talba tad?9 ta' Novembru 2015, inti?a sabiex ti?i emendata l-valutazzjoni tat-taxxa fuq id-d?ul mill-bejg? g?all?2014 li hija kienet id-destinatarja tag?ha, Phantasialand iddikjarat li d-drittijiet g?ad-d?ul g?at-theme park tag?ha kellhom ji?u ntaxxati mhux bir-rata normali tal-VAT, i?da bir-rata mnaqgsa tal-VAT, konformement mal-punt 7(d) tal-Artikolu 12(2) tal-UStG.

11

L-Uffi??ju tat-Taxxa ?a?ad din it-talba, permezz ta' de?i?joni tas?6 ta' Jannar 2016, imbag?ad l-ilment imressaq kontra din id-de?i?joni, permezz ta' de?i?joni tal?4 ta' April 2017.

12

Phantasialand g?alhekk ippre?entat rikors quddiem il-Finanzgericht K?ln (il-Qorti tal-Finanzi ta' K?ln, il-Ġermanja), li hija l-qorti tar-rinviju.

13

Skont Phantasialand, il-fatt li, skont il-le?i?lazzjoni nazzjonali, rata mnaqgsa ta' VAT hija applikata g?at-tran?azzjonijiet imwettqa mill-fieri mhux sedentarji fl-okka?joni ta' fieri ta' natura sta?onali u temporanja, filwaqt li dawk imwettqa mill-fieri sedentarji, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, huma su??etti g?ar-rata normali tal-VAT, imur kontra l-prin?ipju ta' newtralit? fiskali.

14

L-Uffi??ju tat-Taxxa jikkontesta din il-po?izzjoni u jibba?a ru?u, f'dan ir-rigward, fuq sentenza tal-Bundesfinanzhof (il-Qorti Federali tal-Finanzi, il-Ġermanja) tat?2 ta' Awwissu 2018, li fiha din idde?idiet li t-trattament differenti rri?ervat, mill-perspettiva tal-VAT, g?as-servizzi ta' fieri mobbli meta mqabbla mas-servizzi ta' park tad-divertiment, komparabbli g?al dak inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ma kienx jikser il-prin?ipju ta' newtralit? fiskali.

15

Il-qorti tar-rinviju g?andha dubji fir-rigward ta' din l-interpretazzjoni.

16

Qabel kollox, sa fejn il-Bundesfinanzhof (il-Qorti Federali tal-Finanzi) invokat, f'dan ir-rigward, b'mod partikolari l-elenkar tal-espressjonijiet "fier" u "parks tad-divertiment", li jinsabu fil-punt 7 tal-Anness III tad-Direttiva dwar il-VAT, il-qorti tar-rinviju tirrileva li, kuntrarjament g?al ver?jonijiet lingwisti?i o?ra, dan l-elenkar ma g?andux ekwivalenti fil-ver?joni ?ermani?a tal-Artikolu 32 tar-Regolament ta' Implimentazzjoni Nru 282/2011, li jsemmi biss il-kelma "Freizeitparks" ("theme parks"). Peress li dan l-a??ar terminu jindika, fis-sens abitwali tieg?u, il-parks tad-divertiment stabbiliti b'mod permanenti, hija tqis li huma ne?essarji kjarifiki dwar id-definizzjoni u d-distinzjoni tal-kun?etti ta' "fier" u ta' "parks tad-divertiment".

17

Sussegwentement, il-qorti tar-rinviju tippre?i?a li, fis-sentenza tag?ha tat?2 ta' Awwissu 2018, il-Bundesfinanzhof (il-Qorti Federali tal-Finanzi) ikkunsidrat li s-servizzi ta' impri?a tal-fieri sedentarja

li tie?u l-forma ta' theme park ma humiex simili g?as-servizzi ta' fieri li je?er?itaw l-attività tag?hom b'mod mobbli fil-kuntest ta' fieri, fid-dawl tal-kuntesti differenti li fihom jitwettqu dawn is-servizzi.

18

F'dan ir-rigward, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, il-qorti tar-rinviju tidde?u li, b?ala kuntest tas-servizzi li g?andhom ji?u kkomparati, g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni biss id-differenzi fil-qafas regolamentari u fis-sistema legali li jirregolaw is-servizzi kkon?ernati.

19

Issa, f'dan il-ka?, il-kuntest ta?-?ew? tipi ta' servizzi tal-fieri ma huwiex ikkaratterizzat minn oqfsa regolamentari distinti. Fil-fatt, il-le?i?lazzjoni la timponi fuq l-impri?i tal-fieri b?al Phantasialand u lanqas fuq l-impri?i li joperaw waqt il-fieri l-obbligu li jitolbu biljett globali g?all-u?u tal-attrazzjonijiet kollha jew, g?all-kuntrarju, prezz distint g?al kull servizz propost. Barra minn hekk, l-attrazzjonijiet mekkani?i tat-theme parks, b?al dawk tal-fieri, huma su??etti g?all-istess standard ta' sigurtà, u la l-fieri sedentarji, u lanqas il-fieri mobbli ma ji?u preskritti bil-li?i f'liema mument tas-sena huma g?andhom joffru s-servizzi tag?hom. G?aldaqstant, g?andu ji?i ddeterminat jekk, f'?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, hijiex applikabbli l-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja li tipprovdli li d-differenzi marbuta mal-kuntest tas-servizzi jistg?u ji??ustifikaw intaxxar iddifferenzjat.

20

Fl-a??ar nett, il-qorti tar-rinviju tikkunsidra li, jekk jitqies li l-kuntest tas-servizzi pprovduti mill-fieri mobbli waqt il-fieri ma huwiex differenti minn dak tas-servizzi pprovduti mill-impri?i sedentarji, il-kriterju rilevanti huwa li jsir mag?ruf liema b?onnijiet ji?u ssodisfatti, mill-perspettiva tal-konsumatur medju attwali, minn na?a, f'fiera u, min-na?a l-o?ra, f'theme park. Ladarba ji?u ddeterminati dawn il-b?onnijiet, g?andu ji?i evalwat jekk i?-?ew? servizzi jissodisfawx l-istess b?onnijiet u jekk kwalunkwe differenzi jaffettwawx l-g?a?la tal-konsumatur medju.

21

F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tqis li hija f'po?izzjoni li twettaq din l-evalwazzjoni biss jekk hija tu?a perizja legali empirika. Issa, skont il-?urisprudenza tal-Bundesfinanzhof (il-Qorti Federali tal-Finanzi), ma huwiex ne?essarju li jin?abru provi permezz ta' perizji empiri?i mill-perspettiva tal-konsumatur medju dwar ?ew? provvisti fil-kuntest tal-prin?ipju ta' newtralità fiskali, peress li din il-perspettiva hija biss "perspettiva kun?ettwali". G?alhekk, il-qorti tar-rinviju tikkunsidra li hija de?i?iva g?all-e?itu tal-kaw?a li tressqet quddiemha l-kwistjoni dwar jekk hija g?andhiex dritt ti?bor provi mill-perspettiva tal-konsumatur medju, jew jekk tali perspettiva tikkostitwixxi biss perspettiva kun?ettwali, li ma tistax ti?i stabbilita bil-?bir ta' provi.

22

F'dawn i?-?irkustanzi, il-Finanzgericht Köln (il-Qorti tal-Finanzi ta' Köln) idde?idiet li tissospendi l-pro?edura quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1)

L-inklu?joni kemm ta' 'fier' kif ukoll ta' 'parks tad-divertiment' fil-kategorija 7 tal-Anness III tad-Direttiva [dwar il-VAT], moqrija flimkien mal-Artikolu 98(2) ta' din id-direttiva, tista' ti?i invokata sabiex issir distinzjoni bejn dawn i?-?ew? termini sabiex theme park ji?i ntaxxat bir-rata normali, minkejja li l-kun?ett ta' 'park tad-divertiment' ikopri wkoll kemm impri?i tal-fieri sedentarji u kif ukoll mobbli?

2)

Il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea, li tipprovdi li servizzi distinti jistg?u ma jkunux simili fid-dawl tal-kuntest li fih jing?ataw, hija applikabbli g?as-servizzi pprovduti minn impri?i tal-fieri mobbli u kif ukoll minn impri?i tal-fieri sedentarji fil-forma ta' theme parks?

3)

Fil-ka? ta' risposta negattiva g?at-tieni domanda:

Il-?perspettiva tal-konsumatur medju' – li tikkostitwixxi, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea, element essenzjali tal-prin?ipju ta' newtralità tal-VAT – tikkostitwixxi 'perspettiva kun?ettwali' li ma tistax ti?i stabbilita bil-?bir ta' provi permezz ta' perizja ?udizzjarja?"

Fuq id-domandi preliminari

23

Permezz tad-domandi tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 98 tad-Direttiva dwar il-VAT, moqri flimkien mal-punt 7 tal-Anness III ta' din id-direttiva, g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni nazzjonali li bis-sa??a tag?ha, minn na?a, is-servizzi pprovduti minn fieri mobbli u, min-na?a l-o?ra, dawk ipprovduti minn fieri sedentarji u li jie?du l-forma ta' theme parks ikunu su??etti g?al rati tal-VAT differenti, wa?da mnaqgsa, l-o?ra normali.

24

Skont l-Artikolu 96 tad-Direttiva dwar il-VAT, l-istess rata ta' VAT, ji?ifieri r-rata normali stabbilita minn kull Stat Membru, hija applikabbli g?all-kunsinni ta' o??etti u g?all-provvisti ta' servizzi. Huwa b'deroga minn dan il-prin?ipju li hija prevista l-possibbiltà, skont l-Artikolu 98 ta' din id-direttiva, li ji?u applikati rati mnaqgsa ta' VAT. L-Anness III tal-imsemmija direttiva jelenka l-kategoriji ta' kunsinni ta' o??etti u ta' provvisti ta' servizzi li jistg?u jkunu s-su??ett tar-rati mnaqgsa msemmija f'dan l-Artikolu 98 (sentenza tad?9 ta' Novembru 2017, AZ, C?499/16, EU:C:2017:846, punt 22 u l-?urisprudenza ??itata).

25

Fir-rigward tal-applikazzjoni ta' rati mnaqgsa ta' VAT, huma l-Istati Membri li g?andhom, bla ?sara g?all-osservanza tal-prin?ipju ta' newtralità fiskali inerenti g?as-sistema komuni tal-VAT, jiddeterminaw iktar pre?i?ament fost il-kunsinni ta' o??etti u l-provvisti ta' servizzi inklu?i fil-kategoriji tal-Anness III tad-Direttiva dwar il-VAT dawk li fir-rigward tag?hom tapplika r-rata mnaqgsa (sentenza tad?9 ta' Novembru 2017, AZ, C?499/16, EU:C:2017:846, punt 23 u l-?urisprudenza ??itata).

26

B'mod iktar spe?ifiku, il-punt 7 tal-Anness III tad-Direttiva dwar il-VAT jippermetti lill-Istati Membri japplikaw rata mnaqgsa ta' VAT g?ad-“d?ul g?al wirjiet, teatri, ?irkli, fieri, parks tad-divertiment, kun?erti, mu?ewijiet, ?uijiet, ?inema, e?ibizzjonijiet u avvenimenti u fa?ilitajiet kulturali simili”.

27

Il-qorti tar-rinviju tistaqsi, f'dan ir-rigward, dwar jekk ir-riferiment kemm g?al “fier” kif ukoll g?al

“parks tad-divertiment”, fil-punt 7 tal-Anness III, jistax ji?i invokat sabiex ji?u applikati rati differenti ta’ VAT, minn na?a, g?as-servizzi pprovduti minn impri?i tal-fieri sedentarji, b?al Phantasialand, u, min-na?a l-o?ra, g?as-servizzi pprovduti minn impri?i tal-fieri mobbli, minkejja li, skont dik il-qorti, il-kun?ett ta’ “parks tad-divertiment” ikopri ?-?ew? kategoriji ta’ impri?i tal-fieri.

28

Id-Direttiva dwar il-VAT la tinkludi definizzjoni tal-kun?ett ta’ “fier”, u lanqas ta’ “parks tad-divertiment”, fis-sens tal-imsemmi punt 7 tal-Anness III, u r-Regolament ta’ Implimentazzjoni Nru 282/2011 lanqas ma jipprevedi xi definizzjoni ta’ dawn il-kun?etti. Barra minn hekk, la d-Direttiva dwar il-VAT u lanqas ir-Regolament ta’ Implimentazzjoni Nru 282/2011 ma jinkludu riferiment g?ad-dritt tal-Istati Membri f’dan ir-rigward, b’tali mod li l-imsemmija kun?etti jikkostitwixxu kun?etti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni li g?andhom ji?u interpretati b’mod uniformi fit-territorju ta’ din tal-a??ar (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tal?20 ta’ Jannar 2021, Finanzamt Saarbrücken, C?288/19, EU:C:2021:32, punt 39 u l-?urisprudenza ??itata).

29

G?aldaqstant, minn na?a, dawn l-istess kun?etti g?andhom ji?u interpretati konformement mas-sens abitwali tag?hom fil-lingwa?? ta’ kuljum u, min-na?a l-o?ra, interpretazzjoni stretta hija me?tie?a peress li l-possibbiltà li ti?i applikata rata mnaqqsa ta’ VAT tikkostitwixxi deroga mill-prin?ipju tal-applikazzjoni tar-rata normali (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tad?19 ta’ Di?embru 2019, Segler-Vereinigung Cuxhaven, C?715/18, EU:C:2019:1138, punt 25 u l-?urisprudenza ??itata).

30

Fir-rigward tas-sens abitwali fil-lingwa?? ta’ kuljum tal-espressjonijiet “park tad-divertiment” u “fiera”, kif irrilevat essenzjalment il-Kummissjoni fl-osservazzjonijiet bil-miktub tag?ha, l-espressjoni “park tad-divertiment” tirreferi g?al art ?viluppata, li tinkludi diversi fa?ilitajiet inti?i g?ar-rikreazzjoni u g?all-pja?ir, filwaqt li “fiera”, minkejja li hija, b’mod ?enerali, mg?ammra wkoll b’tali fa?ilitajiet, hija kkaratterizzata mill-fatt li hija sse??, g?alkemm b’?erta regolarità, g?al perijodu temporanju.

31

G?andu ji?i rrilevat ukoll li l-punt 7 tal-Anness III tad-Direttiva dwar il-VAT jelenka espressament kemm il-“fier” kif ukoll il-“parks tad-divertiment”, b’tali mod li g?andha ssir distinzjoni bejn dawn i?-?ew? kun?etti.

32

B’hekk, is-servizzi tal-fieri li joperaw temporanjament permezz ta’ fa?ilitajiet mobbli jaqg?u ta?t il-kun?ett ta’ “fier”, filwaqt li l-kun?ett ta’ “parks tad-divertiment” ikopri l-attivitajiet e?er?itati mill-fieri sedentarji, ta’ natura dewwiema.

33

Mill-banda l-o?ra, il-kun?ett ta’ “parks tad-divertiment” ma jistax ji?i interpretat li jinkludi s-servizzi ta’ fieri mobbli, peress li l-kun?ett ta’ “fier” ma jibqax ikollu, f’din l-ipote?i, kamp ta’ applikazzjoni tieg?u.

34

Ir-riferiment mag?mul mill-qorti tar-rinviju g?all-Artikolu 32 tar-Regolament ta’ Implimentazzjoni Nru

282/2011, li fih l-espressjonijiet “fier” u “parks ta’ divertiment” għandhom, fil-verżjoni Germaniża ta’ din id-dispożizzjoni, it-terminu “Freizeitparks” (“theme parks”) b’ala l-unika ekwivalenti, huwa irrilevanti f’dan ir-rigward. Fil-fatt, minbarra l-fatt li din id-dispożizzjoni tidher f’kuntest differenti minn dak tal-applikazzjoni ta’ rati mnaqqsa ta’ VAT, il-provvisti ta’ servizzi msemmija f’dan l-Artikolu 32 huma obligatorjament suġġetti għall-istess regoli, b’tali mod li huwa irrilevanti l-fatt li, fil-verżjoni Germaniża, ma hija stabbilita l-ebda distinzjoni bejn il-fieri u l-parks ta’ divertiment.

35

Minn dan isegwi li, konformement mal-Artikolu 98 tad-Direttiva dwar il-VAT, moqri flimkien mal-punt 7 tal-Anness III tagħha, Stat Membru jista’, b’ala prinċipju, japplika rata mnaqqsa ta’ VAT għas-servizzi pprovduti minn fieri mobbli, filwaqt li japplika r-rata normali għal dawk ipprovduti minn fieri sedentarji u li jieħdu l-forma ta’ theme parks.

36

Madankollu, u kif tfakkar fil-punt 25 ta’ din is-sentenza, meta Stat Membru jagħmel li japplika b’mod selettiv ir-rata mnaqqsa ta’ VAT għal ertit provvisti ta’ servizzi speċifiċi li jinsabu fl-Anness III tad-Direttiva dwar il-VAT, huwa għandu josserva l-prinċipju ta’ newtralità fiskali (sentenza tas-27 ta’ Ġunju 2019, Belgisch Syndicaat van Chiropraxie et, C-597/17, EU:C:2019:544, punt 46 kif ukoll il-urisprudenza relatata).

37

Dan il-prinċipju jipprekludi li oġġetti jew provvisti ta’ servizzi li jixxiebhu, li jkunu f’kompetizzjoni ma’ xulxin, jiġu ttrattati b’mod differenti mill-perspettiva tal-VAT (sentenzi tas-27 ta’ Frar 2014, Pro Med Logistik u Pongratz, C-454/12 u C-455/12, EU:C:2014:111, punt 52, kif ukoll tas-27 ta’ Ġunju 2019, Belgisch Syndicaat van Chiropraxie et, C-597/17, EU:C:2019:544, punt 47 kif ukoll il-urisprudenza relatata).

38

Skont l-urisprudenza stabbilita, sabiex jiġi stabbilit jekk oġġetti jew provvisti ta’ servizzi jixxibhux, għandha tittieged inkunsiderazzjoni prinċipalment il-perspettiva tal-konsumatur medju. Oġġetti jew provvisti ta’ servizzi jkunu jixxiebhu meta jkollhom karatteristiċi analogi u jissodisfaw l-istess b’onnijiet tal-konsumatur, skont kriterju ta’ tqabbil fl-użu, u meta d-differenzi eżistenti ma jinfluwenzawx b’mod kunsiderevoli d-deċiżjoni tal-konsumatur medju li jirrikorri għal wieċed jew għal ieor mill-imsemmija oġġetti jew provvisti ta’ servizzi (sentenzi tas-27 ta’ Frar 2014, Pro Med Logistik u Pongratz, C-454/12 u C-455/12, EU:C:2014:111, punti 53 u 54, kif ukoll tas-27 ta’ Ġunju 2019, Belgisch Syndicaat van Chiropraxie et, C-597/17, EU:C:2019:544, punt 48 kif ukoll il-urisprudenza relatata).

39

Fi kliem ieor, għandu jiġi eżaminat jekk l-oġġetti jew il-provvisti ta’ servizzi inkwistjoni jinsabux, mill-perspettiva tal-konsumatur medju, f’relazzjoni ta’ sostituzzjoni. Fil-fatt, f’din l-ipoteżi, l-applikazzjoni ta’ rati differenti ta’ VAT tista’ taffettwa l-għażla tal-konsumatur, u dan jindika, konsegwentement, ksur tal-prinċipju ta’ newtralità fiskali (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tad-9 ta’ Novembru 2017, AZ, C-499/16, EU:C:2017:846, punti 33 u 34).

40

F’dan il-każ, jidher li l-ewwel kundizzjoni li tirriżulta mill-urisprudenza esposta fil-punt 38 ta’ din is-sentenza hija ssodisfatta fis-sens li, sabiex jitqiesu li jixxiebhu, oġġetti jew provvisti ta’ servizzi

għandu jkollhom karatteristiċi analogi u jissodisfaw l-istess b'onnijiet tal-konsumatur, skont kriterju ta' komparabbiltà fl-użu. Fil-fatt, il-qorti tar-rinviju tosserva li s-servizzi pprovduti, minn naġa, fil-kuntest ta' fiera u, min-naġa l-oġra, fil-kuntest ta' theme park għandhom karatteristiċi analogi sa fejn, f'kull wiegħed miw?ew? kaġijiet, il-konsumatur jagħmel użu minn servizzi tal-fieri. Barra minn hekk, fir-rigward tal-b'onnijiet issodisfatti, jista' jiġi preżunt livell għoli ta' konverġenza sa fejn dik il-qorti ssemmi, b'mod partikolari, bla għsara għal iktar informazzjoni, id-divertiment u r-rikreazzjoni, kif ukoll il-fergħ individwali, it-tfittxija għal avventura u l-opportunitajiet għal kuntatti.

41

Fir-rigward tal-eżami tat-tieni kundizzjoni li d-differenzi eżistenti ma jkunux jinfluwenzaw b'mod kunsiderevoli d-deċiżjoni tal-konsumatur medju li jirrikorri għal wiegħed jew għal ieor mill-imsemmija oġetti jew mill-imsemmija provvisti ta' servizzi, għandhom jittiedu inkunsiderazzjoni, minn naġa, id-differenzi li jikkonfermaw il-karatteristiċi tal-oġetti jew tal-provvisti ta' servizzi inkwistjoni kif ukoll l-użu tagħom u li huma, għaldaqstant, inerenti għal dawn l-oġetti jew għal dawn il-provvisti ta' servizzi. Issa, peress li l-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li ma għandux jitwettaq sempliċi tqabbil ta' servizzi individwali, għandhom jittiedu inkunsiderazzjoni wkoll, min-naġa l-oġra, id-differenzi marbuta mal-kuntest li fih jiġi pprovduti l-imsemmija servizzi (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-27 ta' Frar 2014, Pro Med Logistik u Pongratz, C-454/12 u C-455/12, EU:C:2014:111, punt 55 kif ukoll il-ġurisprudenza relatata).

42

F'dan ir-rigward, mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li jistgħu jkunu rilevanti, fir-rigward tal-kuntest tas-servizzi li għandhom jiġi kkomparati, id-differenzi marbuta mal-qafas regolamentari u mas-sistema legali li jirregolaw s-servizzi kkonfermati (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-23 ta' April 2009, TNT Post UK, C-357/07, EU:C:2009:248, punti 39 u 45, kif ukoll tas-27 ta' Frar 2014, Pro Med Logistik u Pongratz, C-454/12 u C-455/12, EU:C:2014:111, punti 57 sa 59). Madankollu, minn din il-ġurisprudenza ma jistax jiġi dedott li d-differenzi li ma humiex dawki li jirrigwardaw il-kuntest ġuridiku ma humiex importanti. Għall-kuntrarju, it-tiedu inkunsiderazzjoni ta' differenzi kuntestwali oġra huwa neċessarju sa fejn dawn jistgħu joqolqu distinzjoni f'għajnejn il-konsumatur medju, f'termini ta' reazzjoni għall-b'onnijiet tiegħu stess (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-27 ta' Frar 2014, Pro Med Logistik u Pongratz, C-454/12 u C-455/12, EU:C:2014:111, punt 56 kif ukoll il-ġurisprudenza relatata), u li għalhekk huma ta' natura li jinfluwenzaw l-għażla ta' dan il-konsumatur.

43

Peress li l-evalwazzjoni tan-natura li tixxiebah jew le tas-servizzi tal-fieri offruti fil-kuntest, minn naġa, ta' theme park u, min-naġa l-oġra, fil-kuntest ta' fiera, hija mingħajr dubju r-responsabbiltà tal-qorti nazzjonali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-9 ta' Novembru 2017, AZ, C-499/16, EU:C:2017:846, punt 31), għandu jitqies li jista' jkun rilevanti għal din l-evalwazzjoni l-fatt li, f'dan il-każ, waċda mill-provvisti ta' servizzi hija, b'ala prinċipju, disponibbli b'mod permanenti, filwaqt li l-oġra hija disponibbli biss għal ftit jiem jew ġimgħat fis-sena. Fil-fatt, għal konsumatur li għandu l-għażla bejn li jgħur theme park jew fiera, il-fatt li din tal-aqar tinamm biss matul perijodu limitat jista' jkun importanti, jew saansitra deċiżiv.

44

Barra minn hekk, kif isostni l-Gvern Ġermani, il-fieri ta' spiss ikunu bbaati fuq drawwa msejsa fir-reġjun, peress li l-firxa tas-servizzi globalment proposti tkun varjata għafna u ta' natura kulturali. B'ala element tal-wirt kulturali, dawn jista' jkollhom valur sinjifikattiv fil-għajja soġjali. Tali fatturi jistgħu wkoll jinfluwenzaw l-għażla tal-konsumatur medju, li huwa fatt li għandu jiġi vverifikat mill-

qorti tar-rinviju.

45

Barra minn hekk, filwaqt li l-qorti tar-rinviju tosserva li, fil-?ermanja, il-kuntest tas-servizzi pprovduti, minn na?a, fir-rigward ta' theme park u, min-na?a l-o?ra, fir-rigward ta' fiera, ma huwiex ikkaratterizzat minn oqfsa regolamentari distinti, mill-osservazzjonijiet bil-miktub tal-Gvern ?ermani? jirri?ulta li l-impri?i tal-fieri mobbli u l-impri?i tal-fieri sedentarji ma humiex su??etti g?all-istess kuntest ?uridiku nazzjonali peress li l-awtorizzazzjoni li tin?amm fiera tinvolvi diversi "privile??i tas-suq" li jwasslu, g?all-perijodu stabbilit, g?al e?enzjoni minn ?erti rekwi?iti legali li huma normalment applikabbli b?al, b'mod partikolari, ir-regoli dwar il-?inijiet tal-ftu?. F'dan ir-rigward ukoll, hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tiddetermina jekk tali differenzi, sa fejn dawn jistg?u ji?u stabbiliti, g?andhomx effett fuq l-g?a?la tal-konsumatur medju.

46

Barra minn hekk, fir-rigward tal-kwistjoni dwar jekk, f'dan il-kuntest, il-qorti nazzjonali g?andhiex dritt li tu?a perizja legali empirika mill-perspettiva tal-konsumatur medju, jew jekk din il-perspettiva tikkostitwixxix biss "perspettiva kun?ettwali", li ma tistax ti?i stabbilita bil-?bir ta' provi, g?andu ji?i rrilevat li l-qorti hija, b'mod ?enerali, f'po?izzjoni li tifhem bl-g?arfien tag?ha stess il-perspettiva tal-konsumatur medju (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas?16 ta' Lulju 1998, Gut Springenheide u Tusky, C?210/96, EU:C:1998:369, punti 31 u 32, kif ukoll tat?28 ta' Jannar 1999, Sektkellerei Kessler, C?303/97, EU:C:1999:35, punt 36).

47

Madankollu, id-dritt tal-Unjoni ma jipprekludix li qorti nazzjonali, li jkollha diffikultajiet partikolari matul din l-evalwazzjoni, titlob, skont il-kundizzjonijiet previsti fid-dritt nazzjonali, perizja inti?a sabiex ji?i ??arat il-?udizzju tag?ha (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas?16 ta' Lulju 1998, Gut Springenheide u Tusky, C?210/96, EU:C:1998:369, punti 35 u 36, kif ukoll tat?28 ta' Jannar 1999, Sektkellerei Kessler, C?303/97, EU:C:1999:35, punt 37).

48

Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, ir-risposta li g?andha ting?ata g?ad-domandi mag?mula hija li l-Artikolu 98 tad-Direttiva dwar il-VAT, moqri flimkien mal-punt 7 tal-Anness III ta' din id-direttiva, g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jipprekludix le?i?lazzjoni nazzjonali li bis-sa??a tag?ha, minn na?a, is-servizzi pprovduti minn fieri mobbli u, min-na?a l-o?ra, dawk ipprovduti minn fieri sedentarji u li jie?du l-forma ta' theme parks ikunu su??etti g?al rati tal-VAT differenti, wa?da mnaqqsa, l-o?ra normali, bil-kundizzjoni li ji?i osservat il-prin?ipju ta' newtralit  fiskali. Id-dritt tal-Unjoni ma jipprekludix li l-qorti tar-rinviju, meta ssib diffikultajiet partikolari sabiex tivverifika l-osservanza tal-prin?ipju ta' newtralit  fiskali, titlob, skont il-kundizzjonijiet previsti fid-dritt nazzjonali, perizja inti?a sabiex ji?i ??arat il-?udizzju tag?ha.

Fuq l-ispejje?

49

Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Is-Seba' Awla) taqta' u tiddeċiedi:

L-Artikolu 98 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud, moqri flimkien mal-punt 7 tal-Anness III ta' din id-direttiva, għandu jiġi interpretat fis-sens li ma jipprekludix leżiżlazzjoni nazzjonali li bis-saħħa tagħha, minn naħa, is-servizzi pprovduti minn fieri mobbli u, min-naħa l-oħra, dawk ipprovduti minn fieri sedentarji u li jieqdu l-forma ta' theme parks ikunu sużżetti għal rati tal-VAT differenti, waħda mnaqqsa, l-oħra normali, bil-kundizzjoni li jiġi osservat il-prinċipju ta' newtralità fiskali. Id-dritt tal-Unjoni ma jipprekludix li l-qorti tar-rinviju, meta ssib diffikultajiet partikolari sabiex tivverifika l-osservanza tal-prinċipju ta' newtralità fiskali, titlob, skont il-kundizzjonijiet previsti fid-dritt nazzjonali, perizja intiża sabiex jiġi ffarat il-ġudizzju tagħha.

Firem

(*1) Lingwa tal-kawża: il-ġermaniż.